

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

23 май 2019 г., Вариант 1

МОДУЛ 1

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Основните фактори, които формират самооценката, са:

- А) естетическите и психологическите концепции
- Б) училищният правилник и семейният кодекс
- В) оценката на другите и собствените постижения
- Г) моралните и правните норми

2. Базови потребности според Маслоу са:

- А) семейство и дом
- Б) въздух, вода, храна
- В) стремежът към развитие и утвърждаване
- Г) работа и любов

3. Фокусирането върху силните черти от характера на човека е характерно за теорията на:

- А) психоанализата
- Б) бихевиоризма
- В) структурализма
- Г) хуманистичната психология

4. Според теорията на Ерик Ериксън за психосоциалното развитие на човек личностната идентичност се изгражда в периода на:

- А) юношеството
- Б) зрелостта
- В) ранното детство
- Г) предучилищната възраст

5. Поведение, при което изразяваш открито мнението си и неагресивно го отстояваш, се нарича:

- А) стереотипно
- Б) пасивно
- В) асертивно
- Г) претенциозно

6. Теорията, която приема генетичния фактор за основен при формирането на личността, наричаме:

- А) социогенетична
- Б) биогенетична
- В) психогенетична
- Г) когнитивна

7. Какъв вид е съждението „Всички олимпийски шампиони са отлични спортисти“?

- А) общоутвърдително
- Б) общоотрицателно
- В) частноутвърдително
- Г) частноотрицателно

8. По обем понятията *философия* и *практическа философия* са:

- А) тъждествени
- Б) кръстни
- В) подчинени
- Г) противоречиви

9. В коя от изброените двойки понятията НЕ са противни?

- А) мил – груб
- Б) млад – стар
- В) смел – страхлив
- Г) смъртен – безсмъртен

10. При кое условие импликацията „Ако има комин, то има и дим“ ще бъде НЕИСТИННА?

- А) Има комин, но няма дим.
- Б) Няма комин и няма дим.
- В) Има комин и има дим.
- Г) Няма комин, но има дим.

11. Коя от следните поговорки е дизюнкция?

- А) Който работи честно, ще живее по-лесно.
- Б) Трудолюбив като пчела и хитър като змия.
- В) След дъжд качулка или след сватба – булка.
- Г) От всяко дърво свирка не става.

12. Отношенията между съжденията в логическия квадрат са по:

- А) истинност
- Б) състояние
- В) аналогия
- Г) признак

13. Според утилитаризма добра е постъпката, която:

- А) изгражда добър характер
- Б) допринася максимална полза
- В) се основава на спазването на моралния дълг
- Г) е в съответствие с науката за човека

14. Добрият живот е резултат от „съгласуване на човешките постъпки и мнения с природата“ според:

- А) хедонизма
- Б) утилитаризма
- В) стоицизма
- Г) евдемонизма

15. Изказването „...има морал на господарите и морал на робите“ принадлежи на:

- А) Лок
- Б) Камю
- В) Бъркли
- Г) Ницше

16. Твърдението, че разумът е единствен законодател в сферата на човешкия морал и затова по необходимост създава всеобща норма, принадлежи на:

- А) Бейкън
- Б) Кант
- В) Хюм
- Г) Лок

17. Според етическите възгледи на Сократ добродетелта е:

- А) свързана със знанието
- Б) изпълняването на дълга
- В) спонтанно действие
- Г) следване на удоволствието

18. Вътрешните изисквания, които ни задължават да постъпваме според моралния закон, Кант нарича:

- А) послания
- Б) императиви
- В) схващания
- Г) усещания

19. Правата на човека НЕ са:

- А) следствие от обществения договор
- Б) защитен начин за реализация на свободата
- В) правила на взаимоотношения между хората
- Г) предимство на по-силния

20. „Война на всеки срещу всеки“ е естествено състояние на човек, описано от:

- А) Платон
- Б) Аристотел
- В) Хобс
- Г) Декарт

21. Кое твърдение НЕ е вярно:

- А) правителството е законодателна власт
- Б) правителството е изпълнителна власт
- В) парламентът е законодателна власт
- Г) парламентът избира с гласуване правителството

22. Министърът на правосъдието е ръководна длъжност от:

- А) изпълнителната власт
- Б) законодателната власт
- В) съдебната власт
- Г) местната власт

23. В правовата държава е валиден принципът за:

- А) правото на победителя
- Б) правото на силата
- В) силата на правото
- Г) силата на богатството

24. Правен акт, който се издава от българския президент, наричаме:

- А) канон
- Б) закон
- В) предписание
- Г) указ

25. Видимият свят е само отблясък на истински съществуващото според:

- А) Аристип
- Б) Демокрит
- В) Платон
- Г) Епикур

26. Във философията на Декарт съществуването се извежда от:

- А) мисленето
- Б) сетивността
- В) опита
- Г) съновидението

27. Авторът на „Екзистенциализмът е хуманизъм“ е:

- А) Жан-Жак Русо
- Б) Жан Пол Сартр
- В) Пико дела Мирандола
- Г) Пол Анри Холбах

28. „Облогът на Паскал“ се отнася до съществуването на:

- А) Интернет
- Б) Времето
- В) Бог
- Г) Природата

29. Кое твърдение НЕ може да бъде вярно?

- А) Хайдегер чете Хегел
- Б) Хегел чете Хюм
- В) Хюм чете Аристотел
- Г) Аристотел чете Хюм

30. Радикалната промяна, която прави Кант в познавателните нагласи, е известна в историята на философията като:

- А) Ницшеански поврат
- Б) Коперникански поврат
- В) Марксистки поврат
- Г) Хегелиански поврат

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

23 май 2019 г., Вариант 1

МОДУЛ 2

Време за работа – 60 минути

Отговорите на задачи от 31. до 38. вкл. запишете в свитъка за свободните отговори!

31. В свитъка за свободни отговори изберете две от изброените понятия, които можем да отнесем към възгледите на Мартин Хайдегер:

tabula rasa, Свръх Аз, екзистенция, Едипов комплекс, Das Man, категоричен императив

32. В свитъка за свободни отговори отбележете с ДА или НЕ кои твърдения са верни и кои – НЕ по отношение на обемите на понятията *молив* и *средство за писане*:

1. Обемите на двете понятия са в отношение на подчиненост.
2. Това са тъждествени понятия.
3. Отношенията между обемите на понятията са род – вид.
4. Обемите на понятията нямат общо помежду си.

33. В свитъка за свободни отговори отбележете с ДА или НЕ кои твърдения са верни и кои НЕ:

1. Самооценката е отношение между успех и претенции.
2. Холерик е вид темперамент.
3. Когнитивният психолог основно изучава моралния свят на човека.
4. Интровертът е открит и общителен човек.

34. Прочетете внимателно текста, който е част от Хартата за правата на човека, приета от ООН.

„... признаването на достойнството, присъщо на всички членове на човешкия род, на техните равни и неотменими права представлява основа на свободата, справедливостта и мира в света.“

В свитъка със свободните отговори посочете кои от следните твърдения, засягащи откъса, са верни и кои - НЕ:

1. Всички хора са равни независимо от своя пол, цвят на кожата, произход, националност.
2. Признаване на равните права между хората е в основата на справедливостта.
3. Хората притежават абсолютна свобода.

Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 35. до 38. включително)

„Предмет на философията е всяко тяло, създаването на което можем да схванем с мисълта и в известно отношение да сравним с други тела...Тази мисъл се извежда от самото определение на философията, чиято задача е да познае свойствата на телата от тяхното възникване или тяхното възникване от свойствата. Следователно там, където няма нито възникване, нито свойства, философията няма работа...

Философията се разделя на две главни части. На този, който издирва произхода и свойствата на телата, се представят два съвършено различни помежду си вида тела; единият вид обхваща нещата, които, създадени от самата природа, се наричат естествени; другият вид неща като установени от човешката воля чрез споразумения и договори се нарича държава. Оттук двете части на философията - философия на природата и философия на държавата. Понеже, за да се познаят свойствата на държавата, необходимо е първо да се познаят склонностите, афектите и нравите на хората; обикновено разделят философията на държавата пак на два отдела, от които първият, който разглежда склонностите и нравите, се нарича етика, а другият, който изследва гражданските задължения – политика, или просто философия на държавата.“

Томас Хобс, Основи на философията

- 35. Какво е необходимо първо да се разбере, за да се познаят свойствата на държавата според автора?**
- 36. Определете дали следните твърдения, засягащи текста, са верни. Срещу номера на всяко твърдение отбележете с „да“ или „не“ тяхната истинност.**
1. Задача на философията е да познае свойствата на телата.
  2. Философията се дели на философия на духа и на философия на държавата.
  3. Предмет на философията са само небесните тела.
  4. Предмет на философията са телата, които можем да мислим.
- 37. Кой са разделите на философия на държавата и какво изследва всяка от тях според Хобс?**
- 38. Кой са главните части на философията според автора и какво разглежда всяка от тях?**

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ЦИКЪЛ „ФИЛОСОФИЯ”

23 май 2019 г., Вариант 1

МОДУЛ 3

Време за работа – 120 минути

В свитъка за свободните отговори напишете философско есе по един от зададените фрагменти!

1. „Който не може да живее общностно или не се нуждае от нищо поради способността си да задоволява сам потребностите си, не е част от държавата, така че е или животно, или бог.“

Аристотел

2. „Нашите умове са не по-малко различни от нашите вкусове и който мисли, че една и съща истина, изразена в една и съща форма, трябва да бъде възприета еднакво от всеки един, би могъл също така да се надява, че може да се нагости всеки с един и същ начин на готвене.“

Джон Лок

3. „Мисля, следователно съществувам.“

Рене Декарт

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО

цикъл „Философия” –

23 май 2019 г., ВАРИАНТ № 1

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

Задачи от 1. до 30.

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	В	1
2.	Б	1
3.	Г	1
4.	А	1
5.	В	1
6.	Б	1
7.	А	1
8.	В	1
9.	Г	1
10.	А	1
11.	В	1
12.	А	1
13.	Б	1
14.	В	1
15.	Г	1
16.	Б	1
17.	А	1
18.	Б	1
19.	Г	1
20.	В	1
21.	А	1
22.	А	1
23.	В	1
24.	Г	1
25.	В	1
26.	А	1
27.	Б	1
28.	В	1
29.	Г	1
30.	Б	1

Задача 31 – 2 точки
екзистенция; Das Man

Задача 32. – 4 точки

1. Обемите на двете понятия са в отношение на подчиненост. ДА
2. Това са тъждествени понятия. НЕ
3. Отношенията между понятията са род- вид. ДА
4. Обемите на понятията нямат общо помежду си. НЕ

Задача 33. – 4 точки.

1. Самооценката е отношение между успех и претенции. ДА
2. Холерик е вид темперамент. ДА
3. Когнитивният психолог основно изучава моралният свят на човека. НЕ
4. Интровертът е открит и общителен човек. НЕ

Задача 34. – 6 точки

1. Всички хора са равни независимо от своя пол, цвят на кожата, произход, националност. ВЯРНО
2. Признаване на равните права между хората е в основата на справедливостта. ВЯРНО
3. Хората притежават абсолютна свобода. НЕВЯРНО

Задача 35. - 3 точки

За да се познаят свойствата на държавата, необходимо е първо да се познаят склонностите, афектите и нравите на хората.

Задача 36. – 4 точки

1. Задача на философията е да познае свойствата на телата. ДА
2. Философията се дели на философия на духа и на философия на държавата. НЕ
3. Предмет на философията са само небесните тела. НЕ
4. Предмет на философията са телата, които можем да мислим. ДА

Задача 37. – 6 точки

Двата раздела на философията на държавата са етика и политика (философия на държавата). Етиката разглежда склонностите и нравите, а политиката изследва гражданските задължения.

Задача 38. - 6 точки

Двете части на философията са: философия на природата и философия на държавата. Философията на природата изучава произхода и свойствата на телата, които са създадени от самата природа, а философия на държавата изследва отношенията в обществото, установени от човешката воля чрез споразумения и договори.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ФИЛОСОФСКО ЕСЕ (35 точки)

1. Ниво на разпознаване на философската проблематика (философските проблеми), заложена/и във фрагмента – до 5 точки;
2. Ниво на философска осмисленост и интерпретация на проблемите – до 10 точки;
3. Ниво на употреба и владееене на логическия и понятиен инструментариум при формулиране на позиция и излагане на аргументация в нейна подкрепа – до 10 точки;
4. Степен на самостоятелност при тълкуването на проблема във фрагмента – до 7 точки;
5. Ниво на езикова и стилистична култура – до 3 точки